ZEZE MOREIRA:

„FOTBALUL — ARTĂ A MURIT! TRĂIASCĂ FOTBALUL — FORȚĂ!"

„Profesorul" Zeze MOREIRA, fostul antrenor al naționalei braziliene, e actualmente directorul tehnic al echipei Necional din Montevideo. În această calitate el a făcut, împreună cu echipa sa, un turneu prin țările Europei, prilej cu care a fost supus unor numeroase interviuri din partea gazetarilor.

Un asemenea interviu a apărut și în revista sovietică „FOTBAL", sub semnătura lui **Lev Kostanian.** Moreira face o serie de interesante reflecții asupra orientării actuale a fotbalului — în special a celui sud-american.

„Fotbalul nu e o știință, dar trebuie întotdeauna să înveți să joci — spune el. Să înveți să joci, dar, ca antrenor, să înveți și să creezi în permanență ceva nou. Nu trebuie să te mulțumești să copiezi ceea ce e vechi, chiar dacă în practică acest vechi" și-a demonstrat utilitatea, ci să cauți să adaugi valențe noi vechilor canoane ale jocului. Voi lua ca exemplu fotbalul brazilian. Naționala noastră a dispus întotdeauna de jucători care au ridicat fotbalul la nivelul artei, dar n-a obținut succese decît atunci cînd a reușit să-și organizeze cu iscusință jocul. În 1950, cînd campionatul mondial s-a desfășurat la noi, am crezut că vom învinge datorită calităților individuale ale jucătorilor. Dar nu s-a întîmplat așa. De atunci încoace, campionatele mondiale au devenit din ce în ce mai grele, prețul victoriei a crescut continuu, totul a devenit o problemă de prestigiu național, iar pregătirea pentru turneul final al C.M. constituie rațiunea de a fi a echipelor reprezentative. Toți caută căile și mijloacele pentru obținerea victoriei.

După cum știți, europenii au găsit apoi explozivul cu care să arunce în aer sistemul de joc brazilian. Esența acestui ex-

● EUROPENII AU GĂSIT „EXPLOZIVUL" ÎMPOTRIVA SISTEMULUI DE JOC BRAZILIAN
● UNDE A GREȘIT VICENTE FEOLA?
● URUGUAYUL — MAI BUNĂ CA LA C.M. 1966

ploziv l-aș formula în două cuvinte: viteză și dîrzenie. Astfel că fotbalul — artă a cedat locul fotbalului — forță. Vreau să precizez că nu e vorba de duritate, de brutalitate, ci — exact — de forță. În noua sa expresie, jocul a devenit mai dinamic, mai combativ. În această manieră de joc, colectivismul primează în fața individualismului. Ați observat că **Pelé** n-a putut realiza nimic la ultimele două campionate mondiale deși e un jucător de clasă excepțională și un realizator cu un activ de aproape 1000 de goluri.

— Dar PELE continuă să marcheze...

— Da, pentru că în campionatul intern brazilian se practică în continuare un fotbal în stilul tradițional, gustat de public. În plus, Santos dispune de un cvartet excelent — **Edu, Toninho, Pele, Ze Maria** — care în condițiile unui joc „liber" se simt în elementul lor. Trebuie să adaug că aceste stele, ca și altele, sînt protejate și de arbitri, ca și de spectatori — ceea ce le ușurează dintr-un punct de vedere activitatea pe teren.

— Totuși nu se poate nega faptul că stilul fotbalului sud-american se schimbă. La campionatul mondial din Anglia, toată lumea a văzut cum uruguayenii și argentinienii se masează în propriul careu, contînd în atac nu atît pe înaintași cît pe oamenii de mijlocul terenului. Iar fotbalul lor nu mai semăna prea mult a artă. În orice caz în apărare ei luerau de pe poziții de forță...

— Brazilienii nu s-au încadrat însă în această caracterizare. Și au greșit. **Vicente Feola** a supraestimat pregătirea echipei sale și a subestimat pe adversari. El a vrut să cîștige atacînd, dar a pierdut. Antrenorii echipelor **Uruguayului** și **Argentinei** au fost mai realiști. Ei au simțit că din punct de vedere fizic jucătorii lor erau inferiori europenilor și s-au pregătit din timp pentru o apărare strînsă îmbinată cu contraatacul ca mijloc de ofensivă.

În ceea ce privește atacul din poziția a doua, e de observat că acest procedeu tactic a căpătat o largă răspîndire, atît la noi cît și în **Europa.** Eu găsesc aceasta logic. În jocul dintre adversari de valori apropiate, cu atît mai mult în competițiile de mare răspundere, metoda de bază pentru a ajunge în situații de finalizare nu mai e astăzi atacul direct ci contraatacul. O echipă ca Santos, avînd înaintași de valoarea celor pe care i-am amintit, își poate permite să atace frontal, dar alte formații trebuie să se gîndească cum să facă să ademenească pe adversar în afara zidurilor cetății defensive pe care a construit-o în fața porții, cum să-l oblige să deschidă culoare de pătrundere în careul său.

— Cum se prezintă actualmente echipa Uruguayului?

— Cu mult mai bine decît la campionatul mondial din **Anglia.** Este, de forța acelei fantastice echipe din 1950. În **Uruguay** ca și în alte țări latino-americane, lumea a încetat să mai dea vina pe dumnezeu, pe diavol, sau pe arbitri și fotbaliștii au început să se pregătească serios pentru noul campionat. Noi trebuie să ne dăm seama că fotbalul-artă nu mai poate aduce victoria, pentru că s-au găsit arme care să-l neutralizeze. Cred că e foarte folositor pentru reprezentativele țărilor din **America Latină** să viziteze **Europa.** Și nu pentru a juca pur și simplu, ci pentru a învăța, a-și îmbogăți experiența. Așa au procedat brazilienii după campionatul mondial din 1954 și foloasele pe care ei le-au tras au fost evidențiate în următoarele două ediții.

„Reprezentativa Uruguay-ului de astăzi este de forța fantasticei echipe (în fotografie) din 1950..."

DE ICI, DE COLO

CAMPANIA MAROCANĂ. — Federația de specialitate a elaborat calendarul său internațional pentru sezonul viitor. Pe prim plan se află jocurile din faza finală a preliminariilor C. M., în care va avea de înfruntat Nigeria și **Sudan.** Cu prima se va întîlni, pe teren propriu, la 21 septembrie, cu a doua la 26 octombrie. Returul acestor jocuri va avea loc la 10 octombrie și, respectiv, 8 noiembrie. Pentru data de 1 ianuarie este prevăzut, la **Casablanca,** o partidă amicală cu **Polonia.** De asemenea, în calendar sînt incluse întîlniri în cadrul Cupei Africii interțări și al Cupei campionilor africani.

BERGMARK NELINIȘTIT... Prezent la Oslo, unde Franța s-a revanșat dispunînd cu 3—1 de Norvegia, în preliminariile C. M., antrenorul echipei Suediei, **Bergmark,** a făcut constatări, cu privire la echipa Franței, care-l neliniștesc înaintea meciului Suedia—Franța de la 15 octombrie. Mai cu seamă că naționala suedeză deși învingătoare cu 3—1 asupra Israelului, n-a convins prin joc. **Motive noi pentru a mări neliniștea lui Bergmark, înaintea unui joc pentru care se scontează că stadionul „Rasunda" din Stockholm va fi arhiplin în ziua meciului. Pînă atunci însă, Bergmark mai are ocazia să-și pună la punct formația: la 21 septembrie va întîlni Ungaria pe teren propriu.**

FOTBALUL NU PRINDE LA LOS ANGELES!... Ultimele statistici americane arată că, cu toate insistențele promotorilor fotbalului aceasta nu a reușit să-și cîștige un loc sub soarele Los Angeles-ului. **Fotbalul american a acaparat cei mai mulți spectatori (în medie 87 380), baseballul îl urmează cu 40 000, în timp ce fotbalul nostru are la activ doar 13 280 !...**

MICII JONGLERI...

UN ORIGINAL CONCURS DE TEHNICĂ FOTBALISTICĂ ORGANIZAT LA CASABLANCA

Ideea unui antrenor francez, **Lucien Perpere,** de a organiza concursuri de tehnică fotbalistică între copii, pînă la maximum 13 ani, concursuri constînd din a juca balonul cît mai mult pe picior, fără să-l lași să cadă la pămînt, a produs un interes nescontat chiar de autorul ei. Anul trecut, în **Franța,** 30 000 de micuți fotbaliști s-au înscris la aceste originale concursuri — stimulînd de timpuriu o pregătire tehnică deosebită — iar în anul acesta numărul lor s-a ridicat la 50 000. Pentru ediția 1970 se conteză în **Franța** pe dublarea acestui număr! Dar, între timp, ideea a fost preluată și în alte țări. În **R.F. a Germaniei,** unde organizatoarea concursului este cunoscuta revistă de specialitate **„Kicker",** în colaborare cu **„Adidas",** numărul participanților la prima ediție a depășit 200 000. Apoi, în **Maroc** și în **Algeria,** unde micuții fotbaliști se dovedesc de o mare agilitate și îndeminare, s-a trecut la programarea unor asemenea stimulatorii întreceri.

Fapt este că anul acesta s-a organizat în premieră, la **Casablanca,** un concurs internațional al micilor fotbaliști, la care au fost invitați cîștigătorii întrecerilor din diferite țări. După eliminatorii pasionante, primii doi clasați ai concursurilor din **Maroc, Algeria, Franța** și **R.F. a Germaniei** s-au întîlnit în capitala **Marocului.** Cine va cîștiga acest campionat al cît mai multor loviri a balonului? Favorit era vest-germanul **Albert Krobbach,** care deținea un neoficial record mondial cu 6 483 loviri ale mingii fără ca aceasta să ia contact cu pămîntul. Francezii **Desmenez** și **Van Straelen,** își puneau și ei serioase candidaturi, dat fiind faptul că reușiseră în concursuri peste 5 000 de lovituri. În fine, se vorbea și despre marocanul **Maamri,** creditat cu un record personal de 2 744 de loviri ale balonului.

Ministrul marocan al sporturilor, **Lakloufi,** înmînează cupa cîștigătorului concursului, **Maamri**

Concurenții au utilizat stiluri complet diferite: micuții fotbaliști din **R.F. a Germaniei** treceau balonul de pe un picior pe altul; francezul **Desmenez** nu lucra decît cu piciorul sting, trimițînd mingea la o înălțime destul de mare; marocanul **Maamri** dovedea o suplețe puțin obișnuită, loviturile sale neimprimînd mingii decît o înălțare de cîțiva centimetri de la picior, sistem care îi asigura o frecvență superioară celorlalți concurenți. Foarte repede, asistența numeroasă, precum și oficialii, și-au dat seama că micuțul **Maamri** are mari șanse să termine învingător. În vreme ce adversarii săi înregistrau o lovire a balonului el realiza trei! Astfel că, după o jumătate de oră, **Maamri** avea la activ 6 000 de loviri ale mingii, iar după o oră 12 000. El s-a oprit la impresionanta cifră de 12 703 ...și asta pentru că i-a cerut-o antrenorul său! Astfel, **Mahomed Maamri** a cîștigat primul concurs internațional de tehnică fotbalistică, dotat cu **„Cupa Adidas".** Revista **„France Football",** și ea una dintre organizatoarele întrecerii de la **Casablanca,** a anunțat că asemenea concursuri vor mai fi programate.

CLASAMENT

1. MAAMRI (Maroc) 12.703 (58 cu capul)
2. Desmenez (Franța) 7.131 (41 cu capul); 3. Rosenfeld (R. F. a Germaniei) 6.491 (0); 4. Krobbach (R.F. a Germaniei) 3.456 (0); 5. Van Straelen (Franța) 3.036 (147); 6. Slaoui (Maroc) 1.327 (192); 7. Allagui (Tunisia) 366 (35); 8. Zoghlami (Tunisia) 207 (26).

CARNET EXTERN

OFENSIVA CONTRA... TRAGERII LA SORȚI

De mulți ani, printre criteriile de departajare a echipelor, angajate în diferite competiții internaționale oficiale, figurează — ca ultim — tragerea la sorți. Împotriva acestui criteriu s-au ridicat multe voci, dar lipsa de consecvență și convingere a făcut să rămînă fără ecou, deși — în fond — obiecțiunile ridicate erau întemeiate. Pentru că o calificare prin grația sorților nu are nimic sportiv, este chiar crudă pentru echipa eliminată și puțin onorabilă pentru formația beneficiară. Tunisia și Maroc, de pildă, s-au întrecut timp de 300 de minute fără ca vreuna din ele să obțină PE TEREN calificarea. A trebuit să intervină o monedă de 5 franci, la Marsilia, ca să decidă că Maroc va merge mai departe în preliminariile africane pentru C. M. 1970...

Asemenea situații, nu prea frecvente, dar prezente în fotbalul internațional, au determinat în ultimul timp luări de poziții mai hotărîte care au creat un climat favorabil renunțării la acest criteriu. De data aceasta este vorba de persoane cu calitate oficială în sînul unor organisme internaționale, cum este *Michael Almag,* membru al comisiei tehnice din cadrul Confederației africane de fotbal, membru al comitetului executiv și președintele comisiei tehnice din federația israeliană. Ce propune Almag?

1. Înființarea unei comisii speciale în sînul F.I.F.A.-ei care să studieze și să formuleze un alt criteriu, decisiv, pentru calificarea în jocurile contînd pentru campionatul mondial, turneul olimpic, cupele europene, într-un cuvînt în competițiile internaționale oficiale.

2. În ceea ce îl privește, sugerează următoarele: *rejucarea meciului în termen de 24 de ore, acordîndu-se, la nevoie, prelungirile regulamentare; în caz de menținere a egalității să se acorde cîte 5 lovituri de la 11 m și să se continue, dacă va fi cazul, cu altă serie de penaltiuri* pînă cînd se va obține o decizie.

„Nu-i cel mai bun sistem — spune Almag —, *dar în orice caz constituie un criteriu mai bun, mai sportiv și mai convingător pentru două echipe care se întrec într-o competiție decît tragerea la sorți".*

Sîntem de acord cu această opinie și sperăm că va găsi ecoul necesar la forul internațional. De altfel, faptul că propunerea și-a găsit loc în coloanele buletinului oficial al F.I.F.A.-ei este semnificativ în această privință. O dezbatere mai amplă a acestei probleme, pentru că este o problemă, va duce cu siguranță la abandonarea unui criteriu de calificare dovedit ca nesportiv. **(p. g.)**